

U stóp Asyżu wznosi się bazylika Matki Bożej Anielskiej, wybudowana w XVI wieku.

W samym centrum tej renesansowej świątyni znajduje się skromny kościółek benedyktyński z IX wieku, zwany **Porcjunkulą**. Pierwotny tytuł tego kościoła brzmiał - Najświętszej Maryi Panny z Doliny Jozafata. Według bowiem podania kapliczkę mieli ufundować pielgrzymi wracający z Ziemi Świętej. Mieli oni przywieźć grudkę ziemi z grobu Matki Bożej, który sytuowano w Dolinie Jozafata w Jerozolimie.

Nazwę Matki Bożej Anielskiej prawdopodobnie nadał świątyni św. Franciszek z Asyżu. Legenda głosi, że słyszano często nad kapliczką głosy anielskie i dlatego dano jej tę nazwę. Na początku XIII w. kapliczka znajdowała się w stanie ruiny. Odbudował ją św. Franciszek zimą 1207/1208 roku i tu zamieszkał. Tu również w roku 1208 lub 1209 w uroczystość św. Macieja Apostoła (wtedy było to 24 lutego) Franciszek wysłuchał Mszy św. i usłyszał słowa Ewangelii: *"Idźcie i głosście: Bliskie już jest królestwo niebieskie. (...) Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie. Nie zdobywajcie złota ani srebra, ani miedzi do swych trzosów. Nie bierzcie na drogę torby ani dwóch sukien, ani sandałów, ani laski"* (Mt 10, 6-10).

Franciszek wziął te słowa do siebie jako nakaz Chrystusa. Zdjął swoje odzienie, nałożył na siebie habit, przepasał się sznurem, udał się do kościoła parafialnego św. Jerzego w Asyżu i zaczął na placu nauczać. Jeszcze w tym samym roku zgłosili się do niego pierwsi towarzysze: Bernard z Quinvalle i Piotr z Katanii, późniejszy brat Egidiusz. Obaj zamieszkali wraz z Franciszkiem przy kościółku Matki Bożej Anielskiej. Kiedy zebrało się już 12 uczniów Franciszka, nazwali się braćmi mniejszymi. Za cel obrali sobie życie pokutne i głoszenie Chrystusa, nawoływanie do pokuty i zmiany życia. W roku 1211 benedyktyni z góry Subasio odstąpili Franciszkowi i jego towarzyszom kaplicę i miejsce przy niej, na którym ci wybudowali sobie ubogie szałas. Porcjunkula stała się w ten sposób domem macierzystym zakonu św. Franciszka. Tu również schroniła się św. Klara z Offreduccio. W Niedzielę Palmową 28 marca 1212 r. odbyły się jej obłóczyny. Tak powstał II zakon (klarysek) pod pierwotną nazwą "Ubogich Pań". Niebawem w ślady św.

Klary poszła jej siostra, św. Agnieszka. Zamieszkały one tymczasowo u benedyktynek w pobliżu Bastii, zanim św. Franciszek nie wystawił dla nich klasztoru przy kościele św. Damiana. Franciszek zakończył swoje życie przy kościele Matki Bożej Anielskiej w 1226 roku. 11 kwietnia 1909 roku św. Pius X podniósł kościół Matki Bożej Anielskiej w Asyżu do godności bazyliki patriarchalnej i papieskiej. Nazwa Porcjunkula również była znana już za czasów św. Franciszka i być może przez niego została wprowadzona.

Etymologicznie oznacza tyle, co kawałeczek, drobna część. Może to odnosić się do samej kapliczki, która była bardzo mała, jak również do posesji przy niej leżącej, także niewielkiej. Maryja jako Matka Boża jest Królową także aniołów. Już Ewangelie zdają się wskazywać na służebną rolę aniołów wobec Maryi: tak jest w scenie zwiastowania, tak jest przy ukazaniu się aniołów pasterzom; tak jest wtedy, gdy anioł informuje Józefa, że ma uciekać z Bożym Dzieciątkiem do Egiptu. Ten sam anioł zawiadamia Józefa o śmierci Heroda. Pod wezwaniem Królowej Aniołów istnieją trzy zakony żeńskie. W roku 1864 zostało we Francji założone arcybractwo Matki Bożej Anielskiej, mające za cel oddawać cześć Maryi jako Królowej nieba. Wezwanie "Królowo Aniołów, módl się za nami" zostało włączone do Litanii Loretańskiej. Istnieje wiele kościołów pod tym wezwaniem, zwłaszcza wystawionych przez synów duchowych i córki św. Franciszka Serafickiego. W 1216 roku św. Franciszkowi objawił się Pan Jezus, obiecując zakonnikowi odpust zupełny dla wszystkich, którzy po spowiedzi i przyjęciu Komunii świętej odwiedzą kapliczkę. Na prośbę Franciszka przywilej ten został zatwierdzony przez papieża Honoriusza III. Początkowo można go było zyskać jedynie między wieczorem dnia 1 sierpnia a wieczorem dnia 2 sierpnia. W 1480 r. Sykstus VI rozciągnął ten przywilej na wszystkie kościoły I i II Zakonu Franciszkańskiego, ale tylko dla samych zakonników. W 1622 r. Grzegorz XV objął nim także wszystkich świeckich, którzy wyspowiadają się i przyjmą Komunię świętą w odpowiednim dniu. Ponadto - oprócz kościołów franciszkańskich - Grzegorz XV rozszerzył ten odpust na kościoły kapucyńskie. Z czasem kolejni papieże potwierdzali ten przywilej.

Paweł VI swoją konstytucją apostolską *Indulgentiarum Doctrina* w 1967 roku uczynił to ponownie. Każdy, kto w dniu 2 sierpnia nawiedzi swój kościół parafialny, spełniając zwykłe warunki (pobożne nawiedzenie kościoła, odmówienie w nim Modlitwy Pańskiej i wyznania wiary oraz sakramentalna spowiedź i Komunia św. wraz z modlitwą w intencjach papieża - nie za papieża, ale w intencjach, w których on się modli; ponadto wykluczone przywiązanie do jakiegokolwiek grzechu), zyskuje odpust zupełny.